

Besparing op successierechten verzekerd voor kinderen, zeggenschap verankerd bij de ouders

De burgerlijke maatschap kent een revival als planningsmiddel

Evenredig met de vraag naar bescherming tegen verdere beursdalingen, stijgt de behoefte aan bescherming tegen successierechten of fiscale taxaties. Eén techniek bestond reeds ten tijde van Napoleon en wordt steeds vaker toegepast om te kunnen schenken zonder de zeggenschap te verliezen, namelijk: de burgerlijke maatschap.

De maatschap is een soort familiale beleggingsclub waarin men gelden samenbrengt, de ouders aanduidt als zaakvoerder en waarbij men afspraken maakt met betrekking tot de winstverdeling.

Oprichting

Bij de oprichting wordt al meteen duidelijk waarom de maatschap zo interessant is. Er zijn namelijk geen publicatievereisten, geen verplichte registratie, en zelfs geen specifieke vormvereisten. De maatschap biedt dus discretie alom. Iets wat enkel toegejuicht wordt aangezien we de maatschap gebruiken om een familiepatrimonium te optimaliseren en te beheren. Veel vermogende particulieren hebben een maatschap, maar buitenstaanders hebben er geen weet van.

Voor de bewijsvoering maken we toch statuten op, die de familiale spelregels vastleggen. De oprichting gebeurt meestal onderhands, maar kan ook via een notaris.

Fiscaal

Het vermogen wordt vervolgens samengebracht in de maatschap en vormt een onverdeeldheid die toebehoort aan de verschillende deelgenoten. De inbreng van dit vermogen is onbelast zolang we spreken over roerend vermogen (aandelen, effectenportefeuille,...). De maatschap heeft geen afzonderlijk eigen vermogen. Zolang de maatschap enkel instaat voor het privébeheer van een familiaal vermogen, is er geen afzonderlijke taxatie op het niveau van de maatschap. Eventuele intresten of dividenden ondergaan dus enkel de roerende voorheffing, maar geen vennootschapsbelasting.

Statuten

De statuten van een maatschap laten toe om de inhoud te kneden op maat van het gezin. We geven u enkele basisafspraken die typisch zijn voor de maatschap in het kader van successieplanning.

Duurtijd

Een eerste regel betreft de vastlegging van de looptijd. Hoelang blijft men samen en wanneer eindigt de maatschap? De wet voorziet dat niemand tegen zijn zin kan verplicht worden om voor onbepaalde tijd in een onverdeeldheid te blijven. Omdat het nu

net de bedoeling is van veel ouders om het vermogen gedurende een bepaalde periode samen te houden, is het van groot belang dat de statuten een duurtijd bepalen en aangeven wat de einddatum van de maatschap zal zijn.

Men kan dit vrij kiezen, maar meestal stipuleert men dat de maatschap blijft bestaan zolang een van de ouders in leven is.

Beheer

Iedere deelgenoot heeft in principe zeggenschap over het vermogen. In het kader van een familiale regeling of successieplanning is het eerder logisch dat de ouders de uiteindelijke zeggenschap voor zich willen houden. Daarom worden ze in de statuten aangeduid als zaakvoerder, zelfs levenslang indien gewenst.

Stemrecht

De statuten van de maatschap kunnen stipuleren dat elke vennoot een stem heeft. Met andere woorden: het stemrecht is onafhankelijk van het effectieve percentage dat elke vennoot heeft in het totale vermogen van de maatschap. Dat brengt met zich mee dat de ouders met een minimum aan 'aandelen' evenveel stemrecht hebben als de kinderen, die normalerwijze het gros van de maatschap bezitten.

Dat kan gecombineerd worden met de bepaling dat belangrijke wijzigingen in de maatschap unaniem moeten worden goedgekeurd of minstens met het akkoord van de ouders. Dan kunnen de kinderen de maatschap niet ontbinden zonder het fiat van de ouders. Bovendien zijn de ouders ook niet afzetbaar als zaakvoerder.

Successieplanning

De maatschap op zich is enkel een vehikel voor de ouders om de controle te behouden. Het element van successieplanning bereiken we door de maatschap te combineren met een schenking.

Het vermogen dat men via bankgift of notariële akte overmaakt aan de kinderen (bijv. 95), wordt achteraf ingebracht in de maatschap, samen met een beperkte inbreng door de ouders (bijv. 5). De statuten bepalen dat de ouders als zaakvoerders verder het beheer uitoefenen over de totaliteit van de maatschap (100), dus inclusief het geschonken bedrag.

Vincent Lambrecht: "De maatschap is een discreet controlevehikel, dat in combinatie met schenkingen, de mogelijkheid biedt om op een goedkope manier een vermogen successievrij te maken."

De besparing aan successierechten is verzekerd door de schenking, de controle over de geschonken tegoeden wordt dankzij de maatschap toegekend aan de ouders. Enkel de inbreng van de ouders is onderhevig aan successierechten, maar dat is doorgaans slechts een fractie van het volledig maatschapsvermogen.

Toepassingen

Naast beleggingsportefeuilles wordt een maatschap eveneens aangewend om de aandelen van familiebedrijven successievrij te maken zonder de zeggenschap te verliezen. Onroerend goed kan evenzeer, maar komt in de praktijk minder voor omdat op de inbreng van onroerend goed soms 10% inbrengrechten verschuldigd zijn. Bovendien zouden bij een latere ontbinding van de maatschap eveneens registratierechten verschuldigd zijn.

Conclusie

De maatschap is een discreet controlevehikel, dat in combinatie met schenkingen, de mogelijkheid biedt om op een goedkope manier een vermogen successievrij te maken, zonder de zeggenschap en controle te verliezen over de weggeschonken goederen. Of hoe we kunnen schenken, zonder het te voelen.

Vincent Lambrecht, fiscaal jurist-vermogensplanner, CapitalatWork.

Veilig,
helder en
eenvoudig.

CapitalatWork bouwt, sinds 1990, aan de waarde van de beleggingsportefeuilles van haar klanten. Onze business focus is volledig gewijd aan vermogensbeheer en onze beleggingsfilosofie vindt haar oorsprong in "value investing".

Dankzij ons gedisciplineerd investeringsproces kunnen wij de juiste beslissingen nemen, ongeacht de koersontwikkelingen en de marktbevingen. Daarbij zijn veiligheid, eenvoud en helderheid de fundamenten van onze aanpak. Zo creëren wij, met onze kennis van vermogensstructurering, toegevoegde waarde voor onze klanten. Vooral in tijden van onrust en verwarring.

Voor bijkomende vragen, contacteer:

Stefaan Joseph
Directeur Oost- en West-Vlaanderen
+32 9 321 73 41
s.joseph@capitalatwork.com

Vincent Lambrecht
Legal Advisor – Estate Planner
+32 9 321 73 47
v.lambrecht@capitalatwork.com

Gaetan Bourdon
Client Relationship Manager
+32 3 287 38 47
g.bourdon@capitalatwork.com

www.capitalatwork.com

capital **at** work
investment partners